Finansdepartementet
Budgetavdelningen, Strukturenheten
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Dnr: Fi2025/01857

GS Facket för skogs-, trä och grafisk bransch
IF Metall
Industriarbetsgivarna
IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
Grafiska Företagen
Livsmedelsarbetareförbundet
Livsmedelsföretagen
Skogsindustrierna
Sveriges Ingenjörer
SveMin
Teknikföretagen
TEKO Sveriges textil- & modeföretag
TMF
Unionen

Partsgemensamt svar på remiss av betänkandet *Fler möjligheter till ökat välstånd (SOU 2025:96), avsnitt 3.5.8 Samhällsekonomiskt effektiva krisstöd*

Parterna inom industrin har tagit del av betänkandet *Fler möjligheter till ökat välstånd* (SOU 2025:96), och avger härmed vårt gemensamma svar på förslaget att slopa det öppna och permanenta systemet för korttidsarbete (*avsnitt 3.5.8 Samhällsekonomiskt effektiva krisstöd*).

Ett välfungerande och konkurrenskraftigt öppet och permanent system för statligt stöd vid korttidsarbete är av mycket stor vikt för svensk industris konkurrenskraft.

Parterna inom industrin avstyrker således förslaget att slopa det öppna och permanenta systemet för statligt stöd vid korttidsarbete.

Argumentationen, att förekomsten av ett öppet och permanent system för korttidsarbete och möjligheten till stöd i samband med ett normalt konjunkturläge riskerar att hämma strukturomvandlingen, är inte välgrundad. Denna oro för hämmad strukturomvandling är inte baserad på en analys av det faktiska regelverket och saknar stöd i data om hur systemet för stöd vid korttidsarbete har använts under de senaste årens lågkonjunktur.

Parterna inom industrin förordar i stället att systemet för stöd vid korttidsarbete reformeras utifrån de förslag som lämnats i betänkandet *En ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk* (SOU 2022:65) liksom parternas remissvar på detta betänkande.

Närmare om skälen för parterna inom industrins avstyrkande

1. *Statligt stöd vid korttidsarbete har mycket stor betydelse för konkurrenskraften*

Ett välfungerande och konkurrenskraftigt system för statligt stöd vid korttidsarbete är av mycket stor vikt för svensk industris konkurrenskraft. Stödet bidrar till att långsiktigt livskraftiga verksamheter, som alternativ till omfattande uppsägningar, under en begränsad tidsperiod kan behålla avgörande kompetens och bevara anställningar. Efter krisen kan verksamheterna snabbt återgå till normal produktion, utan att förlora marknadsandelar, eftersom jobb och kompetenser fortfarande finns kvar i bolagen.

Industriföretag är globalt verksamma och konkurrensutsatta. Därmed har skillnader i konkurrensförutsättningar mellan olika länder stor betydelse i samband med investeringsbeslut och vid förläggning av produktionsvolym. Att det inom en och samma industrikoncern ofta finns liknande anläggningar i flera olika länder gör dessutom skillnaderna extra tydliga. Så länge verksamheter i Sverige inte har villkor när det gäller korttidsarbete som är likvärdiga med dem i viktiga konkurrentländer innebär det en risk för att investeringar och jobbtillfällen förläggs till andra länder alternativt att uppsägningar sker i Sverige i stället för att korttidsystemet nyttjas.

I samband med en mer omfattande kris kan konsekvensen därtill bli att det sker en överutslagning av långsiktigt livskraftiga verksamheter och arbetstillfällen i länder som har mindre konkurrenskraftiga system för korttidsarbete.

System för statligt stöd vid korttidsarbete är i många viktiga konkurrentländer, såsom Finland, Frankrike och Tyskland, öppet och permanent tillgängliga, det vill säga tillgängliga för verksamheter inte bara då hela ekonomin är utsatt för tillfälliga och allvarliga chocker. Statligt stöd vid korttidsarbete behöver därför i Sverige finnas tillgängligt inte bara när hela ekonomin utsätts för tillfälliga och allvarliga chocker utan även när branscher och enskilda företag drabbas av sådana chocker som inte kunnat förutses eller undvikas.

2. *Statligt stöd vid korttidsarbete kan ha stor betydelse för produktiviteten*

Parterna inom industrin anser att det är mycket glädjande att vikten av produktivitet och produktivitetstillväxt uppmärksammas. Tyvärr tas i betänkandet inte fasta på att det öppna och permanenta systemet med stöd vid korttidsarbete kan utgöra ett verktyg för att minska produktivitetsbortfall orsakade av tillfälliga och externt orsakade kriser.

”Målgruppen” för det öppna och permanenta systemet för stöd vid korttidsarbete är verksamheter i Sverige, som bedöms vara produktiva på sikt (se t.ex SOU 2022:65 s. 157). Verksamheter inom den svenska industrin är generellt sett resultatet av stora kapitalinvesteringar, högt automatiserade och mycket produktiva. Även sådana verksamheter drabbas från tid till annan av externt orsakade, tillfälliga och allvarliga kriser och med detta följande tillfälliga behov av att dra ned produktionen mer eller mindre kraftigt. Sådana neddragningar i annars högproduktiva verksamheter medför produktivitetsbortfall när verksamheterna efter krisen ska komma upp i större produktionsvolymer eller liknande. I den

mån verksamheterna behöver avsluta produktiva anställningar för att hantera krisen riskerar perioden av produktivitetsbortfall att förlängas, då det är förenat med kostnader i form av såväl tid som pengar att återskapa produktiva matchningar.

Systemet för stöd vid korttidsarbete medför för verksamheterna en ökad kostnad per arbetad timme. Timlönekostnaden per producerad enhet blir alltså högre med korttidsarbete jämfört med om arbetsgivaren säger upp personal i motsvarande omfattning. Att systemet ändå är av intresse att använda i verksamheterna - i stället för att tillgripa uppsägningar - är de potentiella fördelar som kan finnas i att verksamheterna under en tillfällig nedgång kan behålla kompetens för att, när krisen klingar av, snabbt kunna avsluta korttidsarbetet och komma upp i större produktionsvolymer eller liknande. Systemet för stöd vid korttidsarbete bidrar på så sätt till en förkortning av den period av produktivitetsbortfall i annars högproduktiva verksamheter som externt orsakade, tillfälliga och allvarliga kriser orsakar. Så var fallet i samband med den första fasen av Covid 19-pandemin, som drabbade tillverkningsindustrin särskilt hårt (se SOU 2022:30, s. 132ff).

Till detta kommer risken att internationellt konkurrensutsatta högproduktiva verksamheter i Sverige – i samband med kriser eller som ett resultat av investeringsbeslut - minskar eller försvinner samtidigt som motsvarande verksamheter i andra länder kan ta marknadsandelar, exempelvis eftersom förutsättningarna att tillämpa korttidsarbete är bättre.

3. *Det svenska systemet för statligt stöd vid korttidsarbete är utformat för att inte hämma strukturomvandlingen*

Produktivitetskommissionen föreslår att det öppna och permanenta systemet för korttidsarbete ska avskaffas då det riskerar att hämma strukturomvandlingen.

Parterna inom industrin delar inte denna uppfattning. Produktivitetskommissionen verkar i sin analys ha utgått från en allmän teoretisk uppfattning om system för korttidsarbete och inte från hur det svenska systemet för korttidsarbete faktiskt är utformat. System för korttidsarbete skiljer sig dock i mycket hög grad mellan länder, och en korrekt analys kräver att hänsyn tas både till det specifika nationella regelverket och till den nationella kontexten.

Att minimera eventuella negativa effekter på strukturomvandlingen har varit en viktig utgångspunkt när det svenska systemet utformats såväl för parterna inom industrin som för staten och är en viktig utgångspunkt även för det reformerade system som föreslås i betänkandet *En ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk* (SOU 2022:65).

Det öppna och permanenta svenska systemet för korttidsarbete – både det nuvarande och det reformerade system som föreslås i betänkandet – innehåller ett flertal lagreglerade komponenter som motverkar överutnyttjande.

Företagen måste ansöka till Skatteverket som kan bevilja stöd endast om ett antal kriterier är uppfyllda. Arbetsgivaren ska ha allvarliga ekonomiska svårigheter (i det nuvarande systemet) respektive betydande behov av arbetstidsminskning (i förslaget till ett reformerat system).

Svårigheterna respektive behoven ska vidare vara tillfälliga, extern orsakade och de ska inte rimligen ha kunnat förutses eller undvikas.

För att stöd ska beviljas måste en överenskommelse slutas med arbetstagarna. För arbetsgivare med kollektivavtal krävs ett centralt samt ett lokalt kollektivavtal om korttidsarbete för att kunna få stöd. För arbetsgivare utan kollektivavtal gäller istället att minst 70 procent av arbetstagarna inom en driftsenhet går med på och deltar i korttidsarbete för att stöd ska utgå.

Arbetsgivare och arbetstagare bär därtill tillsammans två tredjedelar av kostnaden för korttidsarbete. Ersättningsnivåerna i systemet är därmed satta till sådana nivåer att de medför kännbara kostnader för arbetsgivare för tid i korttidsarbete och en påtaglig inkomstminskning för arbetstagarna. Det innebär att incitamenten för båda parter att införa korttidsarbete är låga om problemen inte bedöms vara tillfälliga.

Parterna inom industrin konstaterar även att Produktivitetskommissionen inte heller har empiriskt stöd för sin tes att det öppna och permanenta systemet hämmar strukturomvandlingen. Kommissionen skriver att omkring 10 företag per månad sedan början av 2023 har ett godkännande för stöd enligt Skatteverkets statistikdatabas. Parterna konstaterar att dessa uppgifter till synes är felaktiga. Enligt Skatteverkets databas har inget företag som sökt stöd sedan början av 2023 erhållit utbetalt stöd för korttidsarbete. Detta trots den lågkonjunktur som präglat ekonomin.

Oron för hämmad strukturomvandling till följd av det öppna och permanenta systemet för stöd vid korttidsarbete framstår därmed inte som välgrundad.

Produktivitetskommissionen skriver vidare även att den anser att Sverige bör fortsätta på linjen att hjälpa människor till omställning snarare än att rädda jobb och att korttidsstödet går emot den linjen.

Parterna inom industrin delar inte kommissionens uppfattning om att det finns en motsättning mellan systemet för korttidsarbete – som det är utformat i Sverige – och det stöd till omställning till nya jobb för individer som ges av både parter och stat. Snarare kompletterar systemen varandra. Korttidsarbete är utformat för att, när vissa specifika omständigheter föreligger, förhindra en översutslagning av långsiktigt livskraftiga verksamheter och jobb under en begränsad tidsperiod. Det håller inte företag och jobb som saknar långsiktig konkurrenskraft under armarna.

4. *Det svenska systemet för statligt stöd vid korttidsarbete behöver reformeras*

Erfarenheterna av tillämpningen av det öppna och permanenta systemet för stöd vid korttidsarbete under Covid 19-pandemin visar på vikten av stabila, förutsägbara och på förhand kända förutsättningar för stöd. Osäkerhet kring om och i så fall vilket stöd som kan erhållas medför att verksamheterna kan behöva agera på andra sätt än vad som hade varit fallet med kända förutsättningar, i praktiken att vidta omfattande uppsägningar. Utöver de onödigt långa perioder av produktivitetsbortfall för de enskilda verksamheterna som diskuterats ovan, riskerar de samhällsekonomiska effekterna vid större kriser att bli

omfattande. I SOU 2022:30 har betydelsen av stödet vid korttidsarbete för att mildra effekterna av Covid 19-pandemin diskuterats ingående.

Möjligheten till statligt stöd vid korttidsarbete under pandemin var värdefull för industriföretagen och deras anställda, men tillämpningen innebar även utmaningar avseende såväl förutsebarhet och rättssäkerhet som administration. Som konstateras i betänkandet E*n ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk* (SOU 2022:65) behöver systemet för statligt stöd vid korttidsarbete reformeras för att fylla sin funktion, att stärka svensk konkurrenskraft samt förhindra överutslagning av jobb och verksamheter vid tillfälliga, allvarliga och externt orsakade kriser. De förbättringar som föreslås i SOU 2022:65 ökar även systemets förmåga att stärka verksamheternas resiliens och motverka arbetslöshet.

Som anges i Produktivitetskommissionens betänkande bör en utgångspunkt för system för stöd vid kriser vara att dessa finns på plats redan innan krisen uppstår. Parterna inom industrin delar den uppfattningen. Det är alltså av största vikt att reformer för att göra systemet för statligt stöd vid korttidsarbete mer välfungerande genomförs i god tid inför nästa större kris och inte med kort varsel inför eller under utbrottet av en sådan större kris.

Parterna inom industrin förordar därför att systemet för stöd vid korttidsarbete nu reformeras utifrån de förslag som lämnats i betänkandet *En ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk* (SOU 2022:65) liksom parternas remissvar på detta betänkande.

Stockholm, 26 januari 2026

Per Widolf
Industriarbetsgivarna

Madelene Engman
GS Facket för skogs-, trä och grafisk bransch

Lisa Lindmark Wastelius
IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige

Simon Petersson
IF Metall

Linnéa Eriksson
Livsmedelsföretagen

Jolan Wennberg
Livsmedelsarbetareförbundet

Viveka Beckeman
Skogsindustrierna

Camilla Frankelius
Sveriges Ingenjörer

Maria Sunér
SveMin

Martin Wästfelt
Unionen

Marcus Dahlsten
Teknikföretagen

Stefan Borg
TEKO Sveriges textil- & modeföretag

Susanne Svärd Elfström
TMF och Grafiska företagen